

De man van het pionnendiploma

Op 88-jarige leeftijd is vorige week in zijn woonplaats Zutphen Berry Withuis overleden. Hij was ruim 35 jaar, tot in de jaren negentig, een bekend schaker en schaakjournalist.

Berry Withuis bemande op tal van evenementen de persdienst. Dat deed hij in een periode dat de telex een staaltje van communicatief vernuft was. De fax en de mobiele telefoon bestonden nog niet en ook internet en e-mail moesten nog worden uitgevonden. Je kunt het je nu niet meer voorstellen dat er zonder die hulpmiddelen gewerkt kon worden. Withuis maakte zijn werk op de oude typemachine met naast zich een bord met stukken. Ook organiseerde hij de destijds bekende V&D-simultaantoeernee waarbij per jaar meerdere simultaangevers soms bijna dertig steden en dorpen aandedden. Ettelijke duizenden clubschakers konden in de simultaans aanschuiven. In 1968 verleende de KNSB hem de ongewone titel 'simultaanmeester'. Withuis schreef meerdere schaakboeken. Een van de bekendste is het in 1972 uitgegeven KNSB leerboek 'Jeugdschaak'. Het werd financieel gesteund door V&D. Het boek bestond uit drie delen: deel 1 (voor beginners) leidde op tot het pionnendiploma, deel 2

(voor licht-gevorderden) werd afgesloten met het torendiploma en het derde en laatste deel (voor 'doorzetters') werd bij goed gevolg beloond met het koningsdiploma. Het boek was in principe voor de jeugd bestemd, maar ook veel ouderen hebben er door leren schaken. Het boek werd op de clubs veel gebruikt bij het geven van schaaklessen. Als vervolg op *Jeugdschaak* volgde van zijn hand *Juniorenschaak*, eveneens een co-productie met V&D. Het boek was bedoeld om het kind, dat zo blij was met het koningsdiploma, op weg te helpen naar het niveau van clubschaker. Niemand minder dan oud-wereldkampioen en president van de wereldschaakbond FIDE, Max Euwe, schreef een voorwoord, waaruit wel blijkt dat het boek heel serieus werd genomen. Voorzitter H. Wille van de KNSB schreef in *Juniorenschaak* dat de KNSB nu als eerste schaakbond ter wereld beschikte over een complete opleiding voor kinderen vanaf 5 jaar tot het niveau van clubschaker. Berry Withuis is dus de pionier op het ter-

rein van schaaklessmethodes. Tegenwoordig wordt de nog betere stappenmethode Brunia/Van Wijgerden gebruikt. Deze is zeer deskundig opgezet.

Diagram 1

• In een groot jeugdweekendtoernooi in Geldrop behaalde de 9-jarige Joris Geene uit Maastricht een prachtig resultaat. Joris won de E-categorie.

Hij kan zich ook al meten met sterke D-spelers. Zo won hij onder meer van de kampioen van België in de D-klasse, Lennert Lenaerts. Deze partij behoorde volgens een aantal ingewijden tot de betere van het toernooi. Er zaten meerdere leuke elementen in die de moeite waard waren: het insluiten van de toren van zwart (diagram 1) en de eindsituatie (diagram 2), waarbij de dame werd ingesloten en mat in twee tot de mogelijkheden behoort.

Diagram 2

Joris Geene

foto Peter Smith

Wit: Joris Geene, MSV-VSM, rating 887
Zwart: Lennert Lenaerts, Genk, 1548

1.e4 g6 2.d4 Lg7 3.Pc3 d6 4.Pf3 Pd7
 5.Lc4 h6 6.Le3 a6 7.Dd2 b5 8.Ld5 Tb8

ZIE DIAGRAM 1

9.Lc6 Tb6 10.d5 Tb8 11.La7 Lb7
 12.Lxd7+ Kxd7 13.Lxb8 Dxb8 14.o-o
 Ke8 15.De3 b4 16.Pd1 a5 17.c3 La6

18.Te1 h5 19.e5 dxes 20.Pxe5 bxc3

21.bxc3 Lh6 22.De4 Db5

ZIE DIAGRAM 2

23.Tb1 (1-0)

• Komende zaterdag is in Roermond het kampioenschap van Limburg voor scholen van het voortgezet onderwijs. De wedstrijden vinden van 12 tot 17 uur plaats in Bisschoppelijk College Broekhin. De teams bestaan uit vier personen. Meer informatie: www.lisb.nl

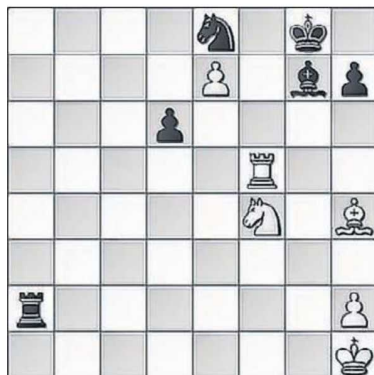
Debuut van Voerendaal verloopt nog prima

Het eerste seizoen van SV Voerendaal in de Meesterklasse, de hoogste klasse van Nederland, verloopt tot dusver helemaal niet gek.

Natuurlijk was aan het begin van dit seizoen de grote vraag of nieuwkomer Voerendaal zich zou kunnen handhaven. Niet dat de Zuid-Limburgers nu al 'veilig' zijn, maar het voelt niet slecht om na vijf rondes op de zevende plaats te staan. In de vijfde ronde won Voerendaal met duidelijke cijfers, 7-3, in Bussum van BSG, het team met grootmeester Hans Ree op het eerste bord. Sielecki, Orlov, Polaczek, Te-reick en Braun zorgden voor Voerendaal allemaal voor een punt, terwijl Levin, Schebler, Temmink en Caessens ieder een halve binnenhaalden. Alleen Wantola moest het onderspit delven. De attente lezer zal hebben opgemerkt dat hier nogal wat namen genoemd zijn die niet zo Nederlands klinken. In het verslag op de website van BSG wordt Voerendaal dan ook 'vreemdelingenlegioen' genoemd. Bij Voerendaal is men er zich uiteraard wel van bewust dat klassebehoud alleen bewerkstelligd kan worden met hulp van buitenaf. Van de spelers die afgelopen weekeinde in actie kwamen, zijn alleen Wan-

tola, Temmink en Caessens in meer of mindere mate uit bronsgroen eikenhout gesneden. Maar enfin, op het hoogste niveau in de sport moet men toch vrijwel altijd versterking van buiten de landsgrenzen hebben, dus zo vreemd is het niet. Het mooie van deze topspelers in een Limburgs team is in ieder geval dat we ze van nabij kunnen volgen. Zo zien we hier een knap staaltje van Christof Sielecki tegen BSG'er Hans Ree. **ZIE DIAGRAM 1**

Diagram 1

In deze stelling moest Ree de belangrijke 40e zet uitvoeren. Door spanning en tijdsdruk grijpt de grootmeester mis. Wit neemt het geschenk gaarne aan. **40...Ta7? 41.Pe6 Lf6 42.Txf6 Pxf6**

Diagram 2

43.Lxf6 Kf7 44.Pg7 Kxf6? 45.e8D Kxg7 46.De6 (1-0)

Van der Heijden - Braun
ZIE DIAGRAM 2, de stelling na 15.b4

Een leuke combinatie beslist:
15...Lxb4 16.cxb4 Dxb4+ 17.Ke2 Ld7 18.Pc5 Dxc5 19.a4 Pe4 20.Dd3 Lxa4 (0-1)

- In het Corus-toernooi in Wijk aan Zee, gewonnen door Karjakin, hebben de Nederlanders het heel aardig gedaan. Van Wely en Smeets scoorden 6 uit 13. Stellwagen kwam uit op 5½. Daarmee werd hij weliswaar gedeeld 11e en laatste, maar 5½ is niet gek en al zeker niet als je bedenkt dat het in gezelschap was van Adams,

Diagram 3

Ivanchuk en Morozevich. De laatste twee zijn nota bene de nummers 3 en 5 van de wereld.

Van Wely - Radjabov
ZIE DIAGRAM 3

26.Te3! Kf7 27.Tf1 cxd5 28.exd5 Ke7 29.dxe6 Kxe6 30.Tef3 a5 31.Le4 (1-0) Toen 26.Te3! op het bord verscheen, was natuurlijk duidelijk dat de zwarte koning in gevaar kwam. Op 26...cxd5 zou volgen: 27.Tg3+ Kf7 28.exd5 met een beslissende aanval. De partijvoortzetting was niet beter voor zwart. Na 28.exd5 kon hij niet 28...Pf4 spelen want dan zou 29.Txf4! volgen. Als dan 29...exf4 gespeeld zou worden, zou het mat worden door middel van 30.Lg6.

- Op zondag 15 februari organiseert SV Schaesberg haar jaarlijkse rapid-toernooi. Dit toernooi maakt deel uit van de Limburgse Grand-Prix toernooicyclus voor senioren. Speellokaal is café 'De Parasol', Markt 30 in Landgraaf (Schaesberg). Aanvang: 11.00 uur. Einde: circa 17.45 uur. Speeltempo: 20 minuten per speler per partij. Vanwege een maximumgrens van veertig deelnemers is vooraanmelding gewenst. Aanmelden kan tot uiterlijk vrijdag 13 februari, 24.00 uur bij Thijs Heijltjes, tel. 045-5314435 of per e-mail: mjwheijltjes@hotmail.com

Wouter Smeets niet meer in te halen

In het Open kampioenschap van Midden-Limburg is Wouter Smeets (SV Leudal) één ronde voor het einde niet meer in te halen. Hier volgen een paar partijfragmenten.

Wit: Wouter Smeets
Zwart: Peter Simonis
ZIE DIAGRAM 1,
de stelling na 32.d4
Het paard, dat verjaagd wordt, kiest het verkeerde veld:
32...Pd3
(het goede onderkomen voor het paard was veld c4 geweest, bv.
32...Pc4 33.Txb7 Pxa3 34.Txe7 Txe7
35.Tb8+ Te8)
33.Td2!
(wit sluit het paard in)

33...Pxf2 34.Txf2 Txe3 35.Txf5+ (1-0)

● Wit: Wouter Smeets
Zwart: Gunther Feketefoldi
ZIE DIAGRAM 2
13.Pe4! Lxf3 14.Pxd6 Lxd1 15.Pxe8
Txe8 16.Tfxd1 Ld6 17.Lxc6 Te7 en
met een toren voorsprong is de partij
voor wit verder een peuleschillette.
Op de 28e zet gaf zwart op (1-0).
Na 13.Pe4! was er eigenlijk sowieso
geen redding meer voor zwart. Iets
anders had hem niet veel geholpen.

Diagram 1

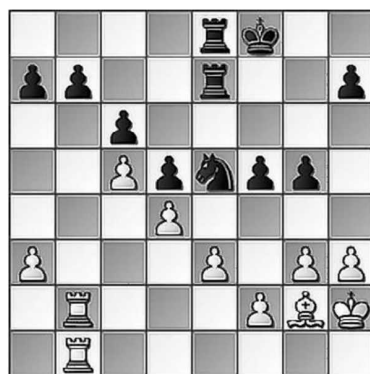
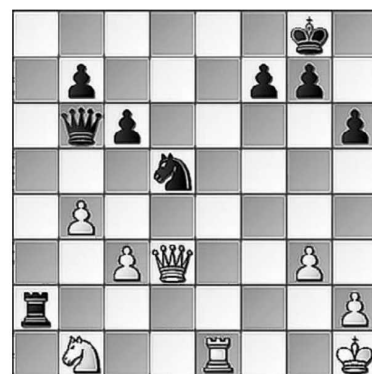

Diagram 2

Beter was weliswaar 13...Dd7, maar
dan zou wit met 14.Da4 Lxf3
15.gxf3 Tec8 16.Lxc6 ook gewonnen
komen te staan. Wit heeft goed ge-
bruik gemaakt van de vervelende,

Diagram 3

Op de foto het team van De Merwijck. Achteraan Judith en Ruud van Mee-
gen. Vooraan Guus Vorst (links) en Pim Verstegen.

foto Foto: Henk van Meegen

zwakke positie van het paard van
zwart op c6.

● Wit: Gerrit de Wit
Zwart: Wouter Smeets
ZIE DIAGRAM 3, de stelling na
33.Te1?

33...Txh2+! 34.Kxh2 Df2+ 35.Kh3
Dxe1 36.c4 Dh1+ 37.Kg4 h5+ 38.Kf5
Dh3+ 39.Kg5
Wit loopt nu vrijwillig in het mat-
net, maar de andere opties hadden

minimaal nog een pion gekost.
39...Dg4 mat (0-1)

● Het Limburgs kampioenschap
voor basisscholen is gewonnen
door De Merwijck uit Kessel.

● Het Limburgs kampioenschap
voortgezet onderwijs is bij de bo-
venbouw gewonnen door St. Ursu-
la (Horn). Bij de onderbouw (de
eerste twee leerjaren) zegevierde
Porta Mosana (Maastricht).

Waarom niet eens 1.b3 proberen?

In het huidige computertijdperk is het als clubschaker erg moeilijk om de hoofdvarianten bij te houden. Waarom niet eens een grappige openingszet als b3 proberen?

Ilya Odessky is een Russische Internationale Meester die in zijn nieuwe boek "Play 1.b3!" (Uitgeverij New In Chess) alle ins en outs over deze opening vertelt. Deze opening staat bekend als de Nimzo-Larsen-Aanval, genoemd naar de grondlegger Aaron Nimzowitsch. De Deense grootmeester Bent Larsen heeft in de jaren zeventig voor een wedergeboorte van 1.b3 gezorgd. In sommige contreien staat 1.b3 ook bekend als de Baby Orang-oetan opening, waarbij de lange zet 1.b4 (Sokolsky) tot de Orang-oetan opening is gedoopt. Het idee van 1.b3 is tweeledig. Het psychologische aspect is het lokken van de tegenstander op onbekend terrein. Het strategische doel is het ondermijnen van het zwarte centrum door middel van de loper op b2. In het boek geeft schaaktrainer Odessky de beste bestrijdingswijzen van de verschillende zwarte structuren aan. De antwoorden 1...e5 en 1...d5 worden diepgaand behandeld. Ook bizarre systemen met 1...b6, 1...a5, 1...f5 en 1...Pf6

met 2..g6 krijgen ruim de aandacht. De aangehaalde voorbeelden variëren tussen partijen uit de zandloperperiode tot en met internetpartijen uit 2008. Om begrijpelijke redenen heeft Odessky het onderstaande juweeltje niet vermeld.

Larsen - Spasski, Belgrado UdSSR-Wereld 31-03-1970

1.b3 e5 2.Lb2 Pc6 3.c4 Pf6 4.Pf3 e4

Diagram 1

5.Pd4 Lc5 6.Pxc6 dxc6 7.e3 Lf5 8.Dc2 De7 9.Le2 0-0-0 10.f4 Pg4 11.g3 h5 12.h3

ZIE DIAGRAM 1

Met de tekstzet verzwakt Larsen zijn koningsstelling nog meer. De schaker-tennisser maakt het zeer fraai af. 12...h4 13.hxg4 hxg3 14.Tg1 Th1!! Die zag Larsen niet aankomen 15.Txh1 g2 16.Tfi Dh4+ 17.Kd1 gxfiD+ (0-1)

Er worden drie hoofdstukken gewijd aan hoe oud-wereldkampioen Tigran Petrosjan deze opening speelt. In zijn partij tegen Sosonko kiest Petrosjan voor de solide Egel-

Diagram 2

opstelling.

Petrosjan - Sosonko, Interpolis-toernooi Tilburg, 1981

Diagram 3

1.c4 e5 2.b3 Pf6 3.Lb2 Pc6 4.e3 Le7 5.a3 0-0 6.Dc2 d5 7.cxd5 Pxd5 8.Pf3 Lf6 9.d3 g6 10.Pbd2 Lg7 11.Tc1 g5

ZIE DIAGRAM 2

Sosonko speelt vanaf nu een beetje vreemd. Een agressieve zet wordt afgewisseld met een passieve zet. In de tussentijd zet Petrosjan zijn stukken goed op de damevleugel.

12.Pc4 De7 13.b4 a6 14.Pfd2 f5 15.Le2 g4 16.Pb3 Kh8?! 17.Pca5! Pxa5 18.Pxa5 Df7 19.0-0 c6 20.Pc4 De7 21.Tfe1 Ld7 22.Lfi Pc7 23.Pb6 Tad8 24.Dc5 Dxc5 25.Txc5 Pe6

ZIE DIAGRAM 3

De tijd van profylactisch manoeuvreren is voorbij. "De toren is mijn favoriete stuk, omdat ik hem op het juiste moment kan offeren voor een licht stuk", aldus Petrosjan.

26.Txe5! Lxe5 27.Lxe5+ Kg8 28.d4 Le8 29.Pc4 b5?! 30.Pd6 Ld7 31.Tc1 Pg5 32.Pb7 Tc8 33.Ld3 Ta8 34.Kf1 Le6 35.Lf4 Pf7 36.Ke2 Ld5 37.Lxf5 Pe5 38.Lxe5 Txf5 39.Pd6 Tff8 40.e4 Lc4+ 41.Pxc4 bxc4 42.Txc4 a5 43.Ld6 Tfe8 44.e5 axb4 45.Lxb4 1-0

Odessky bespreekt elke partij in het boek zeer kritisch. In veel varianten verkrijgt zwart gelijk spel. De lezer van het boek zal echter over een fris openingswapen beschikken. We besluiten met de woorden van Odessky: "Beste lezers! Speel 1.b3. Waarschijnlijk is het niet zo goed Maar het geeft zoveel plezier..."